

15.02.2016. Сезона праћења алергеног полена у ваздуху за 2016.годину почела је у Лозници 01.фебруара и трајаће до првих дана новембра. Недељни извештаји о стању алергеног полена могу се пратити на:

[Мониторинг полена](#)

Светска здравствена (WHO) је указала на важност мониторинга полена суспендованог у ваздуху званичним закључцима
састанка на тему „Phenology and Human Health: Alergic Disorders“
који је одржан у Риму
2003.god.

WHO потврђује да је аерополен битан узрочник алергијских реакција током последњих 50 година, а резултати мониторинга аерополена омогућавају проучавање, превенцију, дијагностиковање, па и лечење поленских алергија. У Србији на основу Закона о заштити животне средине, члан 3 тачка 11, полен је због негативног и штетног утицаја на здравље људи, окарактерисан као полутант емитован из природе. Начин да се помогне особама алергичним на полен (који је препоручен од стране WHO) је организовање и спровођење континуираног мерења концентрације полена у ваздуху. Полен биљака је за човека један од најзначајнијих алергена у ваздуху. Поленова зрна код више од 20% људске популације (сваки пети човек) изазивају алергијске реакције (бронхитис, коњуктивитис, дерматитис, поленска кијавица), док у случају дуготрајног и вишегодишњег излагања високим концентрацијама један део људске популације оболева од хроничног бронхитиса и бронхијалне астме. Загађеност ваздуха у урбаним, индустријским срединама доприноси појачаном алергијском дејству аерополена.

Светска здравствена организација је упозорила да ће различите врсте алергијских реакција код људи бити болест савременог човечанства у 21. веку. Негативан утицај на здравље људи, који изазива полен појединих биљних врста, сврстава ове честице у "природне" загађујуће материје у ваздуху. Концентрација полена биљака у ваздуху зависи од низа фактора који владају у природним стаништима и урбаним срединама.

Веома је важно познавање временске и просторне дистрибуције, као и врсте аероалергеног полена, како би се стање пратило и о њему извештавало, да би се давале прогнозе за наредни период, као и да би се формирао календар полена. Ови подаци су намењени: превенцији код сензибилизисаних особа, као помоћ у ефикаснијем лечењу пацијената у здравственим институцијама, побољшању рада комуналних и урбанистичких служби на уништавању трава и корова које су узрочници алергијских болести, бољем сагледавању потребе увођења законске регулативе, укључивању и међународну сарадњу, јер су проблеми аерополена не само локалног, регионалног него и глобалног карактера.

Процент алергијских реакција изазваних аерополеном

На основу дугогодишњег праћења повезаности аерополена и њиме изазваних алергијских болести код људи, које је вршено у свету, утврђено је да је полен амброзије одговоран за 50% свих алергија изазваних аерополеном и да је уједно полен ове коровске биљке најјачи алерген међу поленом свих врста које се прате. У периоду цветања дрвећа најјачи алерген је полен бреза, који је одговоран за 30% свих алергијских реакција изазваних аерополеном. Полен трава одговоран је за 20% свих алергијских реакција изазваних аерополеном.

Мерење концентрације полена 24 алергене биљне врсте у ваздуху обавља се на територији Града Лозница од 2007.године у почетку преко пројекта Дома здравља који је подржан од Града Лознице, СКГО и Швајцарске Агенције за развој

а већ 5 година

у оквиру државне мреже за мониторинг алергеног полена

под окриљем

Агенциј

е за заштиту животне средине. У одређивању мерног места за узорковање полена у ваздуху Лозница и околине учествовали су стручњаци

и професори Биолошког факултета у Новом Саду из Департмана за палинологију . Уређај за узорковање постављен је на крову болничке зграде, где се вредности концентрације полена у ваздуху мере на висини

20

м изнад површине тла. Временски период континуираног узимања узорака почиње са кретањем вегетације обично почетком фебруара и траје до првих новембарских дана, мада у зависности од временских услова овај интервал варира.

Почетак и завршетак полинације из године у годину знатно да колебају, зависно од метеоролошких прилика. Временски период током кога се континуирано узимају узорци дефинисан је од стране Међународног удружења за аеробиологију. За климатске услове у којима је наша земља овај период почиње око 1. фебруара (време почетка цветања леске и јове) и траје све до првих дана новембра (завршетак цветања пелина и амброзије).

Мерена полена у ваздуху обухватају три сезоне цветана:

сезону цветања дрвећа која почиње почетком фебруара цветањем леске и јове и траје до почетка маја;

сезону цветања трава која траје од маја до друге декаде јула, а осим цветања трава карактерише је и цветање борова и липа;

сезону цветања корова која траје од друге половине јула до почетка новембра месеца и карактерише је цветање амброзије.

Ове године, према одлуци Агенције за заштиту животне средине Србије праћење полинације почело је 01. фебруара. У ваздуху су регистрована прва поленова зрна

дрвенстих форми биљака.

Концентрације полена појединих врста леске, јове, јасена и чемпреса биле су у оквиру ниских и умерно високих вредности. Током наредног периода концентрације полена дрвећа ће се повећати.

Због почетка сезоне полена дрвећа, чије ће се концентрације појединих дана јављати у оквиру умерено високих и високих вредности, упозоравају се особе осетљиве на овај полен на повећану могућност појаве алергијских симптома.